Ügyiratszám: 929/P/2007-3.

Tisztelt Vezérigazgató Úr!

Állampolgári beadvány érkezett hivatalomhoz, melyben a panaszos az OTP Garancia Biztosító ZRt. adatkezelését kifogásolta. A beadványozó levelében előadta, hogy utazási biztosítási szerződést kívánt kötni, melynek során az ügyintéző arról tájékoztatta, hogy az adott biztosítási konstrukció csak a diákigazolványának fénymásolása mellett vehető igénybe.

Korábbi hasonló ügyben – mely a Közlekedési Biztosító Egyesület (KÖBE) adatkezelését érintette – az alábbi álláspontot alakítottam ki:

A KÖBE adatkezelésével összefüggő vizsgálat is rámutatott arra a széles körben elterjedt súlyos jogi félreértésre, melynek lényege a meghatározott adatok igazolására alkalmas okmányok funkciójának hibás értelmezése. Számtalan alkalommal hívtam már fel a figyelmet arra, hogy az okmánymásolás a személyes adatok védelméhez fűződő jog sérelmét jelenti, ha ahhoz nem szerzik be az érintett önkéntes, határozott, tájékozott hozzájárulását [a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (továbbiakban: Avtv.) 2. § 6. pont]. Az ügymenet oldaláról nézve jelentkező célszerűségi, gazdasági megfontolások, az alkalmazottak munkájának ellenőrzésére irányuló szándék az Alkotmányban biztosított alapvető jog korlátozását mérlegelve súlytalan érvek, alkotmányjogilag értelmezhetetlen kategóriák. Következésképpen a személyes adatok védelméhez fűződő jogot nem lehet ezeknek alárendelni.

Az Alkotmány és az Avtv. szabályozásának logikájával ellentmond az a gyakorlat, mely szerint kérésre tekintenek el az okmánymásolástól. Az Avtv. 1. § (1) bekezdése kimondja, hogy „e törvény célja annak biztosítása, hogy – ha e törvényben meghatározott jogszabály kivételt nem tesz – személyes adatával mindenki maga rendelkezzen...”.

A biztosító tehát az ügyfelek személyes adatait tartalmazó okmányairól abban az esetben készíthet fénymásolatot, ha ahhoz az érintett önkéntes, határozott és tájékozott hozzájárulását adja. Ez azonban – a jelenlegi gyakorlattól eltérően – nem lehet automatikus, az adatalanyoknak (ügyfeleknek) megfelelő tájékoztatást, időt és lehetőséget kell biztosítani ahhoz, hogy az erről szóló döntésüket meghozhassák, és arról határozott nyilatkozatot tehessenek. A biztosító eljárása adatvédelmi szempontból akkor jogszerű, ha csak olyan adatokat kezel, amelyek az ügyintézés során elengedhetetlenek. Ennek a gyakorlatban is alkalmazható megvalósítási módja az, ha – a KÖBE elnöke által is említett lehetőségként – az ügyintéző – az érintett erre vonatkozó felhatalmazása hiányában – nem fénymásolja le az okmányokat, hanem leellenőrzi azokat, és az aktában igazolja azok meglétét, érvényességét. Ekkor természetesen sor kerül az okmányokban szereplő adatok ellenőrzésére is. Az ügyfél által kitöltendő nyomtatványon „igen” és „nem” rubrikák beiktatásával kell garantálni azt, hogy az érintett nyilatkozatát megtehesse. Erre az adatalany figyelmét fel kell hívni. Az ügyintézés, vagy az egyszerűbb, gyorsabb, vagy bármilyen más oknál fogva kedvezőbb ügyintézés feltétele nem lehet az érintett hozzájárulása az okmánymásoláshoz.

A KÖBE felszólításomnak eleget téve adatkezelési gyakorlatát oly módon változtatta meg, hogy nem automatikusan kerül sor az ügyfél iratainak fénymásolására. Az ügyfelet minden esetben előzetesen nyilatkoztatják arról, hogy a fénymásolat készítéséhez hozzájárul-e, vagy sem. Amennyiben a másolat készítéséhez hozzájárul, akkor készül csak fénymásolat, ha nem járul hozzá, abban az esetben a nyilatkozat alatt szereplő, az adatokat rögzítő kérdőívet kell az ügyintézőnek kitöltenie – ekkor az ügyfél okmányainak másolására nem kerül sor.

Az Avtv. 25. § (2) bekezdése alapján kérem, szíveskedjen a biztosító ezirányú adatkezelési gyakorlatát úgy módosítani, hogy az megfeleljen az előzőekben leírt követelményeknek.

Tájékoztatom Önt, hogy a személyazonosító okmányok fénymásolásával összefüggésben a közelmúltban konzultációt folytattam Dr. Nyers Rezső úrral, a Magyar Bankszövetség főtitkárával. A konzultációt lezáró állásfoglalásomat – melynek megállapításai a jelen ügyre is irányadóak, tekintettel arra, hogy a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény sem teremt jogalapot a személyi okmányok másolatainak kezelésére – tájékoztatásul megküldöm Önnek.

Melléklet: 1 db

Budapest, 2007. május 31.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila